

Ghid de educație financiară

Crearea ghidului a fost finanțată prin programul de granturi Fondul Banometru. #Banometru un program de responsabilitate socială coordonat de Asociația pentru Relații Comunitare, (ARC) realizat în parteneriat cu Asociația Educație pentru Viață Reală (AEVR) cu sprijinul ING Bank. Asociația A.L.E.G. este beneficiară a fondului Banometru.

Material realizat de

Cu sprijinul

Ce este educația financiară?

Educația financiară implică cunoștințe și abilități ce ne ajută să luăm decizii mai bune în privința gestionării resurselor financiare de care beneficiem și ne învață cum să gestionăm veniturile și să cheltuim mai puțin, dar și cum să facem economii pentru situații neprevăzute sau investiții care să ne aducă beneficii.

De ce este nevoie de educație financiară?

- ❖ Nu știm ce instrumente să folosim când avem nevoie și nu înțelegem ce impact au ele asupra noastră. (Ex: dacă iei un credit cu dobândă variabilă, pe 30 de ani, să îți cumperi o casă, ce se întâmplă dacă îți crește rata dobânzii cu 2%? Dar dacă îți scade?)
- ❖ Multe persoane nu reușesc să pună ceva deoparte la sfârșitul lunii, în timp ce alte persoane își fac vacanțe sau își cumpără bunuri pe care nu și le permit (pe credit), însă puține persoane investesc sau devin antreprenori/antreprenoare. În același timp,

puține persoane își asigură bunurile sau viața.

- ❖ Tot mai multe persoane au dificultăți financiare.
- ❖ Să știm să comunicăm sănătos cu partenerul, familia aspecte financiare

Educația financiară utilă în timp de pandemie:

De ce este importantă educația financiară când vine vorba de o criză, cum este cea cauzată de COVID-19?

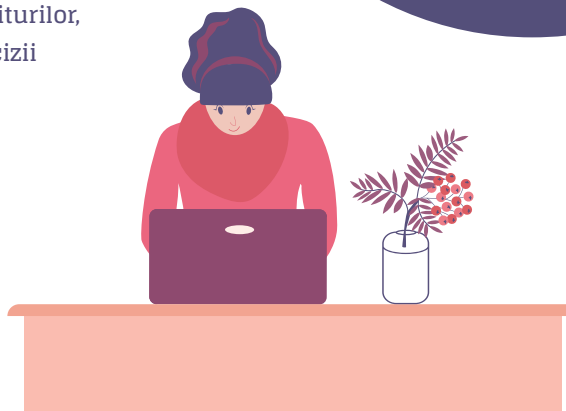
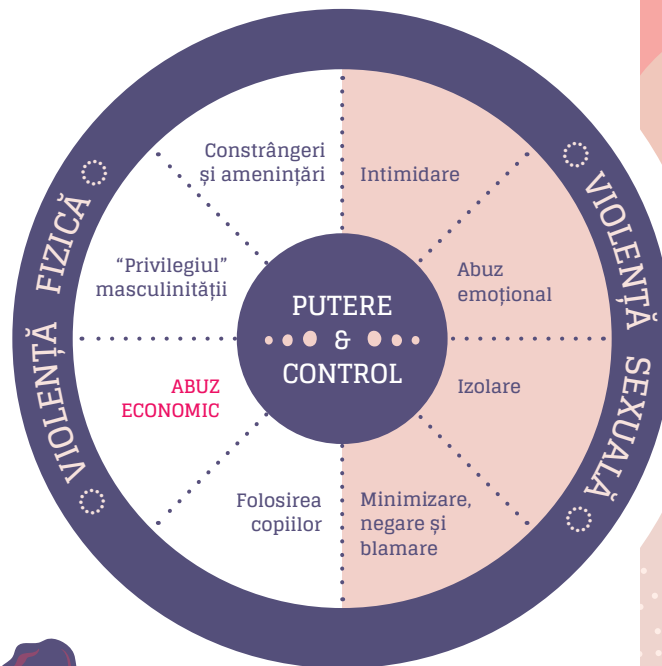
Într-o astfel de situație presărată cu provocări medicale, dar și emoționale, este important să nu neglijăm sănătatea finanțelor noastre.

Mulți dintre noi am fost nevoiți să lucrăm de acasă. Alții și-au pierdut locul de muncă sau sunt în șomaj tehnic și nu știu cum își vor plăti facturile și ratele la bancă. Unora li s-au diminuat veniturile, iar economiile par să devină o resursă tot mai prețioasă.

Putem să rămânem blocați în frică și panică sau putem privi în jur, să căutăm soluții. Putem învăța, putem crește personal și profesional.

Cum arată **abuzul economic** în relația de cuplu?

Abuzul economic în relația de cuplu este o formă a violenței domestice manifestată printr-un tipar al unui comportament abuziv, folosit de unul dintre parteneri pentru a câștiga și menține puterea și controlul în relație. Acesta se manifestă la început în mod subtil și apoi progresează în timp prin controlarea veniturilor, interzicerea angajării, excluderea din decizii legate de bani, ș.a.

Tactici ale abuzului economic folosite de către partener:

- ❖ Sustrage bani de la tine sau familie
- ❖ Te forțează să-i dai acces la banii tăi sau la conturi
- ❖ Ia toate deciziile ce țin de casă sau finanțe fără a te include
- ❖ Îți interzice să lucrezi sau să urmezi oportunități de dezvoltare educațională
- ❖ Îți spune mereu că are el grijă de tine și nu ai de ce să vrei să muncești
- ❖ Îți interzice să folosești bunurile comune
- ❖ Utlizează în exces cărțile de credit sau alte surse
- ❖ Refuză să plătească facturi sau să sprijine familia
- ❖ Te împiedică să obții sau să folosești cardul

- ❖ Limitează sau oprește accesul la resurse fizice de bază (mâncare, îmbrăcăminte, medicamente)
- ❖ Te face să te umilești pentru a primi o sumă infimă de bani
- ❖ Îți oferă o sumă limitată de bani lunar și are ieșiri nervoase când ai nevoie de bani pentru urgențe justificate
- ❖ Intervine în activitatea ta de lucru, job
- ❖ Te expune pe tine sau pe copii la munci grele care pot pune în pericol sănătatea voastră
- ❖ Te trage la răspundere pentru fiecare sumă de bani cheltuită, uneori degenerând în violență fizică

De ce rămâne o persoană într-o relație nesănătoasă?

Accepțiunea programului #ȘiEuReușesc

Frica de necunoscut, a fi pe cont propriu.

Sentimentele de iubire care nu dispar atunci când relația devine abuzivă.

Responsabilitatea de a crește copiii singură. Amenințarea că dacă părăsește relația își poate pierde copiii.

Acceptarea socială a violenței domestice prin rațiuni: „În fiecare familie se întâmplă”.

Promisiunile partenerului că se va schimba.

Dependența financiară de partener. Nevoia de a-și găsi, în lipsa lui, un loc stabil de muncă, o nouă locuință.

Vinovăție, partenerul nu se va descurca fără ea.

Credințele religioase și stigmatul divorțului.

Stima de sine scăzută.

Credința că abuzul este normal.

Elementele unei relații economice sănătoase

Ambii parteneri au acces la informații de natură economică, deși unul dintre parteneri se ocupă de cele necesare zilnice.

Ambii parteneri au acces la banii proprii, fără a trebui să ceară permisiune sau să-și ascundă cheltuielile.

Negocierea unui scop financiar comun, deși pot exista valori/viziuni diferite în ceea ce privesc banii.

Deciziile financiare pe termen scurt și lung sunt luate de comun acord.

Ambii înțeleg și respectă faptul că luarea deciziilor se face în mod egal, deși unul dintre parteneri câștigă mai bine, sau deloc.

Ambii parteneri au acces la bani și știu cum și unde au fost cheltuiți.

Elementele unei relații sănătoase

Accepțiunea programului #ȘiEuReușesc

Într-o relație sănătoasă partenerii **comunică în mod deschis** despre nevoile și probleme lor, se ascultă cu respect și au încredere unul în celălalt.

Ambii parteneri au posibilitatea de a se bucura de timpul lor personal, fără ca celălalt să se simtă respins, rănit sau furios.

Onestitatea este importantă, dar și accesul egal la decizii.

În ceea ce privește viața intimă, aceasta se bazează, de fiecare dată, **pe consimțământ.**

Din punct de vedere financiar, **partenerii decid de comun acord** care sunt cheltuielile prioritare și fiecare are acces la banii săi.

Sugestii pentru a înlătura certurile în cuplu atunci când vine vorba de bani*:

COMUNICAȚI. Una din principalele frustrări ale cuplurilor este lipsa de comunicare. Gestionarea comună a banilor este o ocazie excelentă de cunoaștere și discuții. În 80% din timpul nostru treaz producem sau cheltuim banii și e important să înțelegi că achizițiile tale nu sunt plătite cu bani, ci cu viață. Zile, luni, chiar ani din viață. Și acestea sunt cele mai bune subiecte de discuție într-un cuplu.

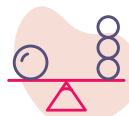

ATINGEȚI OBIECTIVE MAI IMPORTANTE. Veniturile puse la comun și orientate în aceeași direcție vor atinge obiective mai importante, mai repede, toate se

fac mai ușor atunci când partenerii vășlesc la aceeași barcă.

STABILIȚI UN BUGET COMUN. Marea majoritate a oamenilor nu știu cu adevărat cum stau din punct de vedere financiar, nu urmăresc un buget al familiei care să le spună cu sinceritate ce bani intră, și pe ce li se duc banii într-un an. Se recomandă întotdeauna calcularea cheltuielilor pe 12 luni, adică faceți o medie lunară și înmulțiți pe 12 luni, ca să vedeți imaginea de ansamblu.

DECIZII MAI ECHILIBRATE. Pentru că, de obicei, în cuplu sunteți personalități complementare, deciziile financiare comune vor fi mai echilibrate, mai corect analizate. Deși uneori pot apărea discuții aprinse, comunicarea și compromisul sudează relația pe termen lung. Se recomandă stabilirea unui prag, peste care deciziile de achiziție se iau întotdeauna în comun.

ÎNCREDERE ȘI TRANSPARENȚĂ.

Aceste două ingrediente esențiale ale unei relații de succes se dezvoltă când banii sunt gestionați la comun. E foarte important ca partenerii să cunoască realitatea lor financiară și să decidă împreună, într-o atmosferă limpede și curată, altfel imaginația creează de obicei scenariile cele mai nefericite.

NU ȚINEȚI TOȚI BANII ÎNTR-UN

SINGUR CONT SAU PLIC. Dacă vrei să-ți controlezi și să înțelegi mai ușor banii, folosirea cash-ului ajută mult. Dacă preferi cont / card, se recomandă împărțirea banilor pe mai multe conturi. Cei ținuți la grămadă sunt o capcană psihologică.

PUNE BANII PENTRU FONDURILE DE URGENȚĂ ȘI SIGURANȚĂ.

Aceste două fonduri dau siguranță și stabilitate cuplului, iar un frigider stricat sau o entorsă a copilului nu mai devin drame uriașe.

PLICURI SEPARATE. Deși banii se gestionează împreună, după ce cuplul își elimină datoriile mici, se recomandă alocarea unor fonduri individuale, rezonabile pe care fiecare partener să le poată cheltui la discreție.

FIȚI UN EXEMPLU BUN PENTRU COPII.

Cei mici fac mai degrabă ceea ce văd la părinți și mai puțin ce spun aceștia. Implicați copiii în discuțiile și deciziile despre bani, asta o să le dea un plus de maturitate și de realism, dar și un sentiment de siguranță când văd că părinții stabilesc împreună, uniți, prioritățile familiei. Unul din cele mai nocive lucruri care poate influența negativ un copil este lipsa de unitate și coerență a părinților. Atunci când unul interzice și celălalt permite pe ascuns. Când una spui și alta faci. Veți descoperi lucruri noi despre voi și despre ei.

*Material adaptat după Educație financiară: cum să-ți organizezi banii în cuplu, ca să nu mai ai scandal, publicat de vice.com: www.vice.com/ro/article/y3zk3y/cum-sa-organizezi-banii-in-cuplu/

Planificarea siguranței financiare atunci când vrei să părăsești o relație nesănătoasă sau abuzivă

Nu o să mă descurc niciodată singură dacă îl părăsesc. El aducea banii în casă. Eu nu știu cum să gestionez un buget - sunt doar câteva dintre gândurile unei femei care conștientizează că se află într-o relație abuzivă și vrea să facă pasul spre libertate. Aceste gânduri provoacă frică și cel mai adesea o împiedică să ia o decizie corectă pentru ea sau pentru copiii ei. Iată câteva sugestii pentru a planifica siguranța financiară în cazul în care îți dorești să faci acest pas:

PASUL 1 //

Analizează-ți
situația financiară

PASUL 2 //

Obține informații legate
de ce bunuri deții

PASUL 3 //

Începe să
economisești bani

PASUL 4 //

Caută independență
financiară

- Apelează la o organizație pentru sprijin. Caută informații
- **Căută o nouă locuință:** atenție la extrasele bancare, împarte chiria cu cineva
- **Fă o listă cu ce deții:** Lucruri care îți aparțin. Lucruri care aparțin partenerului. Lucruri cumpărate la comun/în timpul căsniciei
- **Caută (un nou) job**
- **Ordin de protecție:** fă cunoscute măsurile de protecție la job, prieteni (pentru siguranță)
- **Siguranța la locul de muncă:** vorbește despre ceea ce ți se întâmplă
- **Separate. Divorț. Pensie alimentară:** caută să primești consiliere juridică, vorbește cu un avocat specializat
- **Confidențialitate:** protejează-ți noua adresă, job, număr de telefon, aplicații, parole, conturi

Educația financiară este despre viață și nu despre bani

Într-un cuplu fiecare vine la pachet cu un set de valori, convingeri și obiceiuri pe care nu și le va schimba mai târziu, iar discuțiile despre bani au darul de a le scoate la iveală cu realism. Relația cu banii este una încărcată de obiceiuri vechi și valori personale. A discuta un buget comun scoate la iveală adevăratele trăsături de caracter, înclinația spre cheltuire excesivă și datoriile sau spre chivernisire până la avarii.

E greu să pui bani deoparte, dar nu imposibil. Află ce trebuie să știi pentru a economisi și pentru a da o înfățișare nouă bugetului tău, dar și cum să-ți îmbunătățești relația cu banii pentru a înțelege mai bine propriile gânduri și să faci alegeri financiare inteligente.

Găsește calea către independența financiară și gestionează-ți banii într-un mod inteligent.

Știi cât te **costă** să trăiești?

Deschide un document în Google Sheets sau un caiet de matematică și notează:

VENITURILE: salarii, chirii pe care le încasezi, alocații, indemnizații. Pune și un rând pentru **venituri neașteptate** (un contract de scurtă durată, o moștenire, un cadou în bani). Adună tot ce știi sigur că intră într-o lună.

CHELTUIELILE FIXE: rată, chirie, utilități, abonamente, asigurări, pensie alimentară, donații, bani pe care îi dai recurent sau pe care îi pui în conturile de economii. Adună. Acum știi suma minimă lunară de care ai nevoie pentru a-ți păstra stilul de viață actual, înainte să mănânci.

CHELTUIELILE NECESARE, DAR FLEXIBILE: un rând pentru consumabile de gospodărie (mâncare, produse de igienă, medicamente) și un rând pentru tot ce ține de stilul de viață (haine, ieșit în oraș, bani de buzunar). Estimează cât cheltuiești lunar pentru fiecare dintre cele două și adună cu suma cheltuielilor fixe. Acum știi cât te costă să trăiești luna asta.

NU UITA DE DATORII. Pe lângă rate, ar trebui să notezi separat ce datorii ai – credite, descoperiri de card, împrumuturi de la prieteni – , ca să poți face un plan pentru returnarea lor.

Urmărește cât de realist e bugetul tău și notează în tabel, lângă veniturile și cheltuielile estimate, sumele reale. **În trei luni ar trebui să ai o imagine fidelă a vieții tale financiare.**

Ce să faci?

Pasul 1: învață să realizezi un buget

Începe cu un buget lunar. Nu contează câți bani câștigi sau ce vârstă ai, dacă ai un venit și cheltuieli poți să-ți faci un buget. De ce ai nevoie de unul?

- Ca să-ți ajungă banii până la următorul salariu.
- Ca să știi cât te costă să trăiești.
- Ca să știi pe ce ai cheltuit banii.
- Ca să-ți poți pune obiective de economisire realiste.
- Ca să-ți poți ajusta cheltuielile când se schimbă ceva dramatic în veniturile tale.

Bugetul trebuie să reflecte realitatea ta financiară: venituri de orice fel, economii, datorii, cheltuieli fixe și sporadice.

CHELTUIELI				VENITURI
Cheltuieli cu locuința	Asigurări	Taxe	Cadouri și donații	De natură salarială
Ipotecă sau chirie	Locuință	Europene	Filantropice 1	Salariu 1
Telefon	Medicale	Naționale	Filantropice 2	Salariu 2
Electricitate	Viață	Locale	Filantropice 3	Comisioane/bonusuri
Gaze	Copii	Animale de casă	Alimente	Venituri independente
Apă și canalizare	Îmbrăcăminte	Hrană	Alimente pentru casă	Venituri independente 1
Cablu	Taxe școlare	Medicale	Mese în oraș	Drepturi de autor
Ridicare gunoi	Articole pentru școală	Îngrijire	Altele	Venituri din investiții
Întreținere și reparații	Cotizații sau taxe pentru organizații	Jucării	Împrumuturi	Dividende
Produse gospodărești	Bani pentru masă	Altele	Personal	Vânzare active
Altele	Educația copiilor	Îngrijire personală	Studii	Pensie
Transport	Jocuri și jucării	Medicale	Card de credit	Chirii
Plăți cu mașina	Altele	Coafor	Credit 1	Dobândă
Cost autobuz/taxi	Divertisment	Îmbrăcăminte	Credit 2	Altele
Asigurări	Video/DVD	Curățătorie chimică	Altele	
Autorizații	CD-uri	Club fitness	Juridice	
Carburant	Filme	Taxe pentru asociații	Avocat	
Întreținere	Concerte	Altele	Pensie alimentară	
Altele	Evenimente sportive	Economii / Investiții	Plăți pentru garanții sau procese	
	Teatru	Cont de pensii	Altele	
	Altele	Cont de investiții		
		Altele		

Pasul 2: Procesul de diagnosticare

Unde sunt acum?

Cum știi dacă ești sănătoasă din punct de vedere financiar la acest moment?

Ca și sănătatea fizică, diagnosticul de „sănătos financiar” reiese în urma analizei bugetului, cunoașterea veniturilor și cheltuielilor proprii.

Simptome ale unei sănătăți financiare precare

- ❑ Rămâi fără bani până la sfârșitul lunii, înainte să-ți primești salariul.
- ❑ Faci cheltuieli compulsive. Banii ți se scurg printre degete, dar nu știi unde se duc.
- ❑ Te confrunți cu o îndatorare excesivă. Ai multe datorii și/sau credite. Niciodată nu-ți ajung banii, indiferent cât ți-a crescut salariul.
- ❑ Vânezi metode de a face bani peste noapte, dar eșuezi de fiecare dată.

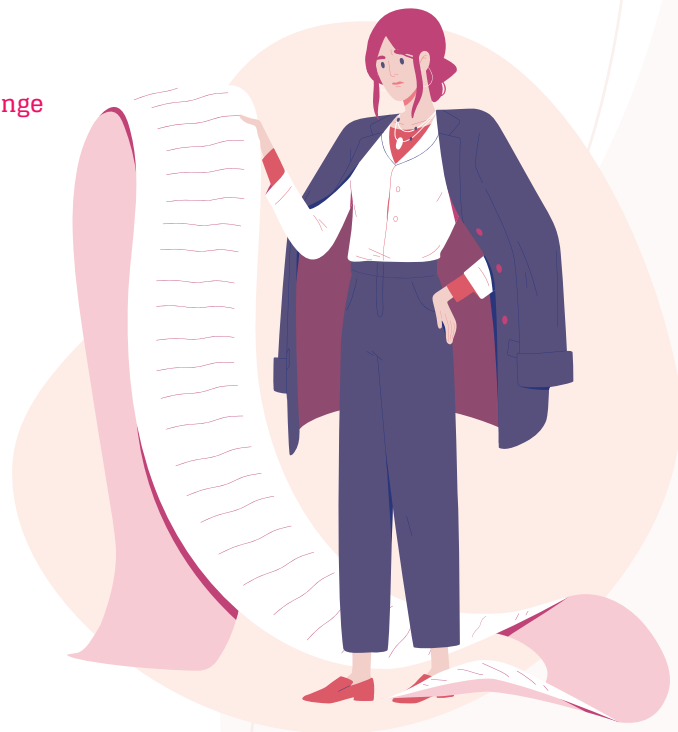
- ❑ Ai venituri insuficiente și cauți tot timpul afacerea perfectă care se dovedește a fi neprofitabilă.
- ❑ Ești „studentul veșnic”, bazându-te pe banii de la părinți sau rude.
- ❑ Ai stimă de sine redusă și nu crezi că poți să câștigi bani suficienți sau cât ți-ai dori.

Cum îți stabilești obiectivele

- 🌸 **Stabilește obiective SMART** și pentru viața ta financiară. Proces util pentru orice dorință vrei să-ți îndeplinești, oferă claritate și repere pe care să le urmezi. Îți stabilești priorități financiare care să îți aducă bucurie și bunăstare în viață. (**S**pecific, **M**ăsurabil, **A**tractiv, **R**ealist, **T**imp determinat)
- 🌸 Când deschizi Google Maps, pentru a afla traseul de deplasare, ai nevoie nu doar de o destinație (punctul B), ci și de locația unde te

află acum (punctul A). La fel e și cu situația financiară. Ca să-ți îndeplinești obiectivele, **trebuie să știi de unde pleci.**

- ❖ Drumul poate fi mai ușor prin creativitate și soluții inedite.
- ❖ Ca să ajungi la destinație, trebuie să te deplasezi cumva. **Dacă în fiecare zi faci măcar un pas spre obiectivul tău, vei ajunge inevitabil unde ți-ai dorit.** Pas = acțiune.

Pasul 3: Realizarea bugetului

Cum îmi structurez un buget lunar?

- 🌸 Începe prin a nota **sursele de venit** ale familiei tale și sumele nete la fiecare: salarii, activități independente, chirii, dobânzi etc. Cum le poți diversifica? Fă o listă cu modalități de a obține noi surse de câștig.
- 🌸 **Cheltuielile:** pentru locuință, alimente, asigurări, îngrijire personală, divertisment, educație etc. Ce achiziții poți amâna? De ex. nu este cel mai bun moment să-ți cumperi un televizor nou sau o mașină, dacă cea veche încă funcționează. Alocă-ți banii în primul rând pentru cheltuielile de bază: facturi utilități, mâncare, întreținere. Continuă să economisești, pe cât posibil.
- 🌸 Când îți faci acum bugetul lunar, ia în calcul **reducerea cheltuielilor**, elimină cumpărăturile neesențiale și profită de „economii” pe care le faci automat dacă stai acasă (cu transportul sau mesele în oraș, de exemplu).

- 🌸 Inventariază lucrurile pe care le ai în posesie - **activele**, ce pot fi vândute și transformate în bani: certificate de depozit, bonuri de trezorerie, imobiliare, obiecte de colecție, automobile, artă, haine, bijuterii, alte bunuri. La nevoie, poți valorifica o parte din ele.
- 🌸 Ce **datorii** ai de plată? Include aici banii pentru carduri de credit, împrumuturi auto, conturi de creditare, împrumuturi pentru studiu, pensie alimentară, credite ipotecare, obligații fiscale, datorii către familie, prieteni.

Ce ar trebui să fac, din punct de vedere financiar?

Asigură-te că veniturile sunt mai mari decât cheltuielile, câștigând mai mulți bani sau optimizând cheltuielile.

- 🌸 Fă-ți un **fond de economii și un fond de urgențe** și alimentează-le periodic.
- 🌸 **Fondul de urgență** (economii pentru situații neprevăzute) în care ai nevoie imediat de

bani, cum ar fi o problemă medicală sau defectarea centralei termice, de exemplu. Cumpărăturile de Black Friday sau promoțiile la firma ta preferată nu intră în această categorie.

- ❖ **Fondul de economii** este util când nu mai reușești să obții venituri pentru o perioadă. Ar trebui să acopere cheltuielile de bază al familiei tale pentru 3-6 luni, dacă dispare orice sursă de venit, să îți poți asigura nevoile esențiale. Evită să te atingi el, redu cheltuielile, găsește noi surse de venit. Apelează la el doar ca o ultimă soluție.

Gândire

o perspectivă nouă

În caz de criză, ne ajută să începem cu un **STOP**, să ne oprim și să vedem care este situația actuală, ce resurse avem și cum le putem folosi pentru supraviețuire. Concret:

S (Sit down). Oprește-te din ceea ce faci și pune pauză la gândurile coplesitoare alimentate de nesiguranță. Panica nu îți e de niciun folos, indiferent cât de gravă e situația financiară în care te afli.

T (Think). Concentrează-te pe respirație și devino conștientă de prezent, de ceea ce se află în jurul tău acum. Înainte de a lua decizii sau de a stabili un plan, este important să fii cu mintea limpede și să nu te lași purtată de emoțiile de moment. Gândește-te la cum te simți. Care sunt îngrijorările tale financiare concrete? Ce nu te lasă să dormi?

O (Observe). Detașează-te și analizează/observă obiectiv situația în care te afli. Cum arată, în cifre, starea ta financiară? Care sunt cheltuielile și veniturile lunare ale familiei tale?

P (Proceed). Acum că ai identificat problemele și starea de fapt, îndreaptă-te spre punctul esențial – găsirea de soluții. Ce resurse ai la îndemână? Cum poți reduce cheltuielile? Cum poți crește veniturile? Ce știi să faci, care sunt abilitățile și punctele tale forte? La cine poți apela pentru ajutor?

Angajament de schimbare

Cum îți asumi noile obiceiuri financiare și cum le schimbi pe cele vechi?

Schimbă-ți obiceiurile și îți vei schimba viața. Află cum să-ți schimbi vechile obiceiuri financiare cu unele noi, mai bune, fără să te privezi de micile plăceri. **Alege conștient ce este important/neimportant, raportat la planurile tale.**

Aplică noile informații în viața reală ca să-ți atingi obiectivele, indiferent că este vorba de a câștiga mai mulți bani, a economisi sau a-ți administra mai bine bugetul. Apelează la **coaching financiar** și construiește podul între **a ști și a face**.

Înscrie-te gratuit în programul Banometru și beneficiază de consiliere financiară și cursuri video, pentru o viață financiară sănătoasă. **Află mai multe detalii aici: banometru.ro**

Ce trebuie să știi despre venituri și piața muncii?

Ce abilități noi să îmi dezvolt ca să mă adaptez și să pot câștiga bani în plus?

- ❖ În mediul actual, este extrem de valoroasă capacitatea de a evolua și de a te reinventa ori de câte ori este nevoie, cultivă-ți trăsături precum **flexibilitatea, adaptabilitatea, autoorganizarea și învățarea pe tot parcursul vieții.**
- ❖ Dacă îți pierzi locul de muncă actual sau nu mai poți profesa în domeniul în care activezi acum, ce vei face? Cum te vei descurca în cazul unui crize economice? Fă-ți un plan pentru a-ți diversifica sursele de venit!
- ❖ **Este foarte important să-ți cunoști punctele forte și abilitățile pe care deja le deții.** Plecând de la ele, poți adăuga alte cunoștințe pentru

a-ți reinventa cariera. Profită de acele abilități transferabile indiferent de domeniul de activitate, care pot include: comunicare, negociere, leadership, empatie, inteligență emoțională, lucru în echipă etc.

- ❖ Specializează-te mai mult în cadrul domeniului tău sau fă o formare.
- ❖ Extinde-ți ariile de interes dincolo de profesia ta. Menține-ți vie curiozitatea. Înscrie-te la un seminar dintr-un domeniu total necunoscut, fă un curs de programare sau învață o limbă străină.
- ❖ Dacă domeniul în care te-ai format nu mai este la căutare, reorientează-te spre un sector nou. Poate avea legătură cu cel anterior sau o poți lua de la zero.
- ❖ Abilitățile pot fi antrenate prin învățare și exercițiu, nu trebuie să te naști cu ele. Atâta timp cât ești dispusă să te dezvolti continuu, să te perfecționezi și să explorezi noi direcții profesionale, te vei putea adapta ușor la orice provocare va aduce viitorul.

Dar despre credite și datorii?

- ❖ **Creditele** sunt un instrument folositor de finanțare când ai veniturile mai mari decât cheltuielile sau dacă le folosești pentru investiții, la care te pricepi și pe care le controlezi. Dacă nu este cazul tău, evită-le, deoarece nu sunt o soluție bună pe termen lung și tot ce vei face va fi să intri într-un cerc vicios al datoriilor. Când nu știi să-ți gestionezi banii, împrumuturile mari îți vor crea probleme financiare mari.
- ❖ **Datoriile** includ atât cardurile de credit, conturile de creditare și creditele (ipotecare, auto, de consum), cât și alte plăți: pensie alimentară, taxe și impozite, obligații față de familie, bani împrumutați de la prieteni etc.
- ❖ Este esențial să-ți cunoști **toate datoriile** și să încerci să returnezi banii cât mai repede.

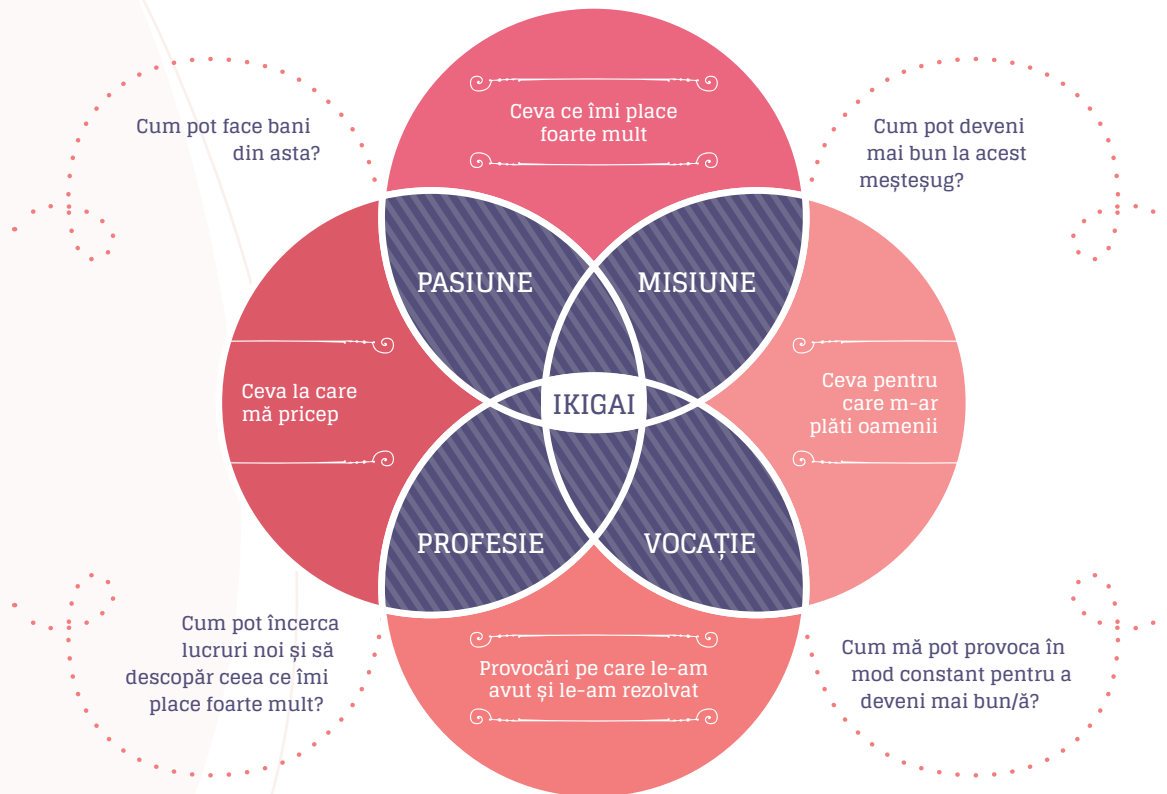
Datorii bune. Datorii rele

Nu toate împrumuturile sunt la fel.

Există datorii bune și datorii rele. Dacă ar fi să îți minte un singur lucru, iată-l: Nu te împrumuta pentru a-ți cumpăra bunuri de consum! Înlocuiește mentalitatea „De unde fac rost de bani?” (în sensul de îndatorare) cu gândirea activă de tipul „Cum pot să câștig mai mulți bani, ca să-mi permit să cumpăr produsul acesta?”.

Fă datorii bune și plătește datoriile rele.

Cum îți poți transforma abilitățile în bani

Pași spre autonomia financiară

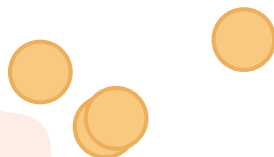
BANOMETRU

Legea de bază pentru autonomia financiară este Venituri mai mari decât cheltuielile. Pașii de mai jos și-au dovedit eficiența. Ordinea pașilor de la pasul 3 încolo poate fi schimbată în funcție de cum simte fiecare și de obiectivele fiecăruia.

PASUL 1

Fă venituri

Este important să ai mai multe surse de venit. Veniturile vin din valoarea pe care o oferi celorlalți.

PASUL 3

Scapă de datoriile rele

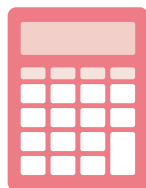
O călătorie în timp te ajută să vezi cât timp din viața ta economisești dacă scapi de o datorie.

PASUL 2

Fii gospodar!

Chibzuiește cu grijă ce faci cu viața ta, este o resursă limitată. Este momentul să îți faci un buget personal.

PASUL 4

Fond de urgență

O urgență poate să te debiliteze.
Niște bani disponibili imediat te pot salva din multe situații delicate.

PASUL 6

Economisește pentru un vis

Dacă ai ajuns deja în pasul 3 pune separat niște bani pentru a-ți îndeplini un vis. Asta te va motiva să mergi mai departe

PASUL 5

Creează un fond de economii

Să ai un fond de economii de 3 luni te ajută să acoperi perioada dintre 2 job-uri sau să înveți ceva ca să ai un job mai bun.

PASUL 7

Investește și donează

Poți să cumperi/să crezi o nouă sursă de venit și să spui minții tale că ai destul și că poți să dai și altora.

La ce să te gândești?

Ce pot să fac **ACUM** ca să obțin starea pe care mi-o doresc?

Ce voi face în **următoarele 24 de ore** pentru a-mi atinge
obiectivul financiar?

Ce voi face în **următoarea săptămână?**

Ce voi face în **următoarea lună?**

De final

Te încurajăm să continui să înveți despre gestionarea banilor! Educația financiară este un proces care durează toată viața, deoarece apar mereu produse bancare și tehnologii noi și trebuie să fii la curent cu ce se întâmplă în jur. **Pentru mai multe informații, accesează gratuit banometru.ro**

Informațiile sunt adaptate după programul de educație financiară Banometru dezvoltat de ARC România (Asociația pentru Relații Comunitare), AEVR (Asociația Educație pentru Viața Reală) și ING.

Contactează-ne
pentru mai multe informații:

Asociația pentru Libertate și
Egalitate de Gen - A.L.E.G. ... aleg-romania.eu

Programul Și Eu Reușesc ... sieureuesc.ro

 ... 0753.893.531

 ... contact@sieureuesc.ro

BANOMETRU ... banometru.ro